EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 13.6.2025
COM(2025) 312 final

2025/0164 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamiseen

(Uusiutuvan energian direktiivi)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamista koskevan sekakomitean päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä ’ETA-sopimus’, taataan Euroopan talousalueen kansalaisille ja talouden toimijoille yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sisämarkkinoilla. Siinä määrätään neljää vapautta koskevien EU:n säädösten saattamisesta osaksi 30 ETA-maan eli EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin lainsäädäntöä. ETA-sopimus kattaa lisäksi yhteistyön muilla tärkeillä aloilla, kuten tutkimus ja kehitys, koulutus, sosiaalipolitiikka, ympäristö, kuluttajansuoja, matkailu ja kulttuuri, joita kutsutaan yhteisesti ”sivuaviksi ja horisontaalisiksi” politiikoiksi. ETA-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat ETA-sopimuksen osapuolia.

2.2. ETA:n sekakomitea

ETA:n sekakomitea vastaa ETA-sopimuksen hallinnoinnista. Se on foorumi ETA-sopimuksen toimintaan liittyvää näkemysten vaihtoa varten. Se tekee päätöksensä yksimielisesti, ja päätökset sitovat sopimuspuolia. Vastuu ETA-asioiden koordinoinnista EU:n puolella on Euroopan komission pääsihteeristöllä.

2.3. Suunniteltu ETA:n sekakomitean säädös

ETA:n sekakomitean on tarkoitus hyväksyä ETA:n sekakomitean päätös, jäljempänä ’suunniteltu säädös’, joka koskee ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamista.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on ottaa osaksi ETA-sopimusta jäähdytyksessä ja kaukojäähdytyksessä käytetyn uusiutuvan energian määrän laskentamenetelmää koskeva komission delegoitu asetus (EU) 2022/759[1] sekä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu direktiivi (EU) 2018/2001[2].

Suunnitellusta säädöksestä tulee sopimuspuolia sitova ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio toimittaa liitteenä olevan ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen neuvostolle hyväksyttäväksi unionin kantana. Sen jälkeen kun kanta on hyväksytty, se olisi esitettävä ETA:n sekakomiteassa mahdollisimman pian.

---

[1] Komission delegoitu asetus (EU) 2022/759, annettu 14 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 liitteen VII muuttamisesta jäähdytyksessä ja kaukojäähdytyksessä käytetyn uusiutuvan energian määrän laskentamenetelmän osalta, EUVL 139, 18.5.2022, s. 1.

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82, sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL:ssä L 311, 25.9.2020, s. 11, ja EUVL:ssä L 41, 22.2.2022, s. 37.

Liitteenä olevaan ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen sisältyy sellaisia liitteenä olevan sekakomitean päätösluonnoksen johdanto-osan kappaleissa ja tekstissä esitettäviä ETA:n EFTA-valtioita koskevia mukautuksia, joita ei voida pitää pelkästään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2894/94[3] tarkoitettuina teknisinä mukautuksina. Näin ollen unionin kannan vahvistaa neuvosto.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ’*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”.[4]

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

ETA:n sekakomitea on sopimuksella eli ETA-sopimuksella perustettu elin. Säädös, joka ETA:n sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla, luettuna yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa, annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti osaksi ETA-sopimusta otettavan EU:n lainsäädännön aineellisen oikeusperustan perusteella.

Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

---

[3] Neuvoston asetus (EY) N:o 2894/94, annettu 28 päivänä marraskuuta 1994, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

[4] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Koska sekakomitean päätöksellä otetaan komission delegoitu asetus (EU) 2022/759 ja direktiivi (EU) 2018/2001 osaksi ETA-sopimusta, on aiheellista käyttää samaa aineellista oikeusperustaa myös tähän neuvoston päätökseen. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 194 artiklan 2 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 194 artiklan 2 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ETA:n sekakomitean säädöksellä muutetaan ETA-sopimuksen liitettä IV (Energia), on aiheellista julkaista säädös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

2025/0164 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamiseen

(Uusiutuvan energian direktiivi)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94[5] ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Sopimus Euroopan talousalueesta[6], jäljempänä ’ETA-sopimus’, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

(2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen liitettä IV (Energia).

(3) Jäähdytyksessä ja kaukojäähdytyksessä käytetyn uusiutuvan energian määrän laskentamenetelmää koskeva komission delegoitu asetus (EU) 2022/759[7] ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu direktiivi (EU) 2018/2001[8] olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

(4) Useat direktiivin (EU) 2018/2001 säännökset edellyttävät merkittäviä mukautuksia, joilla otetaan huomioon ETA-sopimuksen ja EFTA-valtioiden erityispiirteet.

(5) Koska unionin sitova uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite ei koske EFTA-valtioita, direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklan 1 kohdassa asetettua unionin tavoitetta ei pitäisi soveltaa EFTA-valtioihin. Kyseistä artiklaa mukautettiin näin ollen vastaavasti.

---

5 EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

6 EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

7 Komission delegoitu asetus (EU) 2022/759, annettu 14 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 liitteen VII muuttamisesta jäähdytyksessä ja kaukojäähdytyksessä käytetyn uusiutuvan energian määrän laskentamenetelmän osalta (EUVL 139, 18.5.2022, s. 1.)

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL:ssä L 311, 25.9.2020, s. 11, ja EUVL:ssä L 41, 22.2.2022, s. 37.

EFTA-valtiot ovat kuitenkin vapaaehtoisesti asettaneet omat uusiutuvaa energiaa koskevat ohjeelliset kansalliset tavoitteensa ETA:n sekakomitean päätökseen liitetyn EFTA-valtioiden julistuksen mukaisesti. Sen vuoksi EFTA-valtioiden ei pitäisi kuulua unionin uusiutuvien energialähteiden kehittämisfoorumiin eikä osallistua tilastotietojen siirtoihin jäsenvaltioiden kanssa. Direktiivin (EU) 2018/2001 8 artiklaa ei sen vuoksi pitäisi soveltaa EFTA-valtioihin.

(6) Kun otetaan huomioon Islannin syrjäinen maantieteellinen sijainti ja haasteet, jotka liittyvät energian kokonaisloppukulutuksen laskemiseen suhteessa lentoliikenteen kuluttaman energian määrään, Islantiin olisi sovellettava samaa enimmäismäärää, joka Kyprokselle ja Maltalle on myönnetty direktiivin (EU) 2018/2001 7 artiklassa.

(7) Direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa säädettyjen lupamenettelyjen osalta sekakomitean päätöksessä otetaan huomioon Norjan erityisvelvollisuudet kuulla saamelaisten edustajia sen varmistamiseksi, että direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja lupamenettelyn määräaikoja voidaan pidentää enintään yhdellä vuodella.

(8) EFTA-valtioiden olisi noudatettava direktiivin (EU) 2018/2001 19 artiklan 11 kohdassa säädettyä unionin politiikkaa, joka koskee alkuperätakuiden vastavuoroista tunnustamista kolmansien maiden kanssa. Siten ne eivät saa tunnustaa kolmannen maan myöntämiä alkuperätakuita paitsi siinä tapauksessa, että unioni on tehnyt asianomaisen kolmannen maan kanssa sopimuksen ja kyseisessä artiklassa säädetyt kriteerit täyttyvät. Siksi direktiivin (EU) 2018/2001 19 artiklan 11 kohtaa mukautettiin.

(9) Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus on suuri Norjassa ja Islannissa, ja Norja käyttää uusiutuvaa sähköä pääasiassa lämmitykseen, kun taas Islanti kattaa lämmitystarpeensa joko uusiutuvilla geotermisillä lähteillä tai uusiutuvista energialähteistä tuotetulla sähköllä. Tämän takia on aiheellista mukauttaa direktiivin (EU) 2018/2001 23 artiklassa säädettyjä lämmityksessä ja jäähdytyksessä käytön edistämiseen liittyviä laskentamenetelmiä.

(10) Lisäksi Liechtenstein ei tällä hetkellä voi soveltaa direktiivin (EU) 2018/2001 25–31 artiklaa uusiutuvan energian käytöstä liikennealalla ja uusiutuvien polttoaineiden kestävyyskriteereistä, koska Liechtensteinin ja Sveitsin alueellinen liitto säätelee polttoainepolitiikkaa. Tämän vuoksi Liechtensteinille olisi myönnettävä väliaikainen poikkeus ottaen huomioon, että se soveltaa mainitussa alueellisessa liitossa vuodesta 2024 alkaen sovellettua biopolttoaineiden lisäämiseen tähtäävää järjestelmää, joka perustuu hiilidioksidin kompensaatiomekanismiin ja jonka tavoitteena on lisätä biopolttoaineita 23 prosenttia. Tätä poikkeusta olisi sovellettava ainoastaan siihen saakka, kun direktiivi (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2023/2413, on otettu osaksi ETA-sopimusta.

(11) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen liitettä IV (Energia).

(12) Unionin kannan ETA:n sekakomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava tähän liitettyyn päätösluonnokseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) ehdotettuun muutokseen unionin puolesta esitettävä kanta perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja